

Gyűjtő: KNEZT JUDIT

GYŰJTÉS IDEJE: 1965.

TART.: SOMOGYSZENTIMREI SZAKISGOLA

TK alkalmazott példát

2 lap

FÖLDRAZU MUTATÓ: SOMOGYSZENTIMRE

STAKMUTATÓ: VI, A, 5, 6,

Iratgyűjtő

MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁROZÁS

ÁTVÉZTVE AZ EGYSÉGES LTK. 963-OS TÉTELE ALÓL

1.

963.

A SOMOGYSZENTIMREI MEZŐGAZDASÁGI SZAKISKOLA
ÉS AZ ALKALMAZOTT CSELÉD MUNKAERŐK;Magyaregres 1965.szept.
Adatközlő: Csima István
/1902 - Kadarkut/
Gyűjtő: Knézy Judit

A munkaidő a cselédeknek nyáron 3-kor hajnalban kezdődött és este 9-kor végződött. Télen reggel 6-kor kezdődött és este 6-kor végződött.

Én 10 éves korom óta dolgozom, akkor gyomláltam a kertben, 12 éves koromban tarlóbuktatásban 2 ökörrrel szántottam, meg lóvezető voltam lókapálásnál.

Ezeket a gyerekeket, akik beálltak a munkába, többnyire szülei, jóindulatu cselédek tanították, mit hogyan csináltak, de a szakiskolások is néha magyaráztak nekik.

Az állatgyógyításnál egyrészt az állatorvos működött közre, de volt olyan betegség, vagy pl. ellésnél is ügyesebb cseléd is tudta a dolgát. Persze a szakiskola tanárai is kioktatták őket több dolgról.

A kocsisnak /"fogatos"/ a lógyógyításhoz nem kellett nagy mértékben értenie, ~~csak a kocsi~~ ellésnél azonban ott kellett éjszakáznia. Az öreg Papp János bácsi, szekeres béres volt, ő segített az ellés levezetésénél, a szarvasmarha felszivódásánál. Pl.:

Trokálozás: Gyári trokálozó volt, de mikor ez nem volt kéznél késsel is elvégezték. Megtapogatták, hogy kb hol üsse be. A kiálló csipőcsonttól egy bizonyos távolságra. A sebet a tanárok utasítására kreolinos vízzel, vagy jódtinktúrával kenték be, az állatot meg koplaltatták.

Kólika lovaknál ha kólikaszerű gyomorbetegség volt keserűsós beöntést adtak, vagy szappanosvizest olajjal.

"Ünnepi" betegségnél -mikor hosszabb ideig nem volt befogva a ló és hirtelen erősen igénybe vették, bénulásos betegsége volt. Egy duzzadó eret egy primitív érvágóval vágják meg.

Vágást, zuzódott sebeket a tanárok utasítására kreolinos bekenéssel gyógyítottak.

Rühesedés ha berühesedtek a lovak kenőcsöt készítettünk disznózsírral kénport összekevertünk kenőcsszerűnek ezzel kétszer bekentük naponta és aztán lemostuk.

Péreg: ha a disznó elférgesedett gyufaszerű pálcikával kikaparták és kreolinnal bekenték.

Az ivartalanítást viszont csak pásztoremberek végezték.

Lónál "csikóherélők, miskárolók" /pásztor, cigány esetleg pógár is/ rudazóköttel leöntötték, zsebkéssel kivágták, facsiptetőt tettek rá. Időnként kinyitották a csiptetőt, hogy kijöjjön a genny. Kreolinnal bekenték. Ezt a lovat "herélt lónak" nevezték.

A pógárok is meghívták ezeket az ügyesebb miskárolókat, azok áldomást adtak rá. A MIR gardaságban volt egy komenciós, az végezte el ezt a munkát.

Disznóherélésnél lefogták, kések kivágták, kivették, disznózsirral bekenték. Ezt a munkát még ügyesebb pógárasszony is el tudta végezni/A volt jó étel, ahogy a disznó heréjét elkészítették: megfőzték, lehúzták a külső bőrt, hagymászsirban megsütötték és tojást tettek rá. Ezt közösen fogyasztották el. Erre ittak bort. Erre nagyon ment! A fiam ma is hazajön heréléskor mert annyira szereti ezt az ételt/

A baromfitelepet csak a tanulók kezelték ~omogyszentimrén. Püttyszóra figyeltek a baromfiak. Két hetenként más tanulót rendeltek ki dolgozni a baromfitelepre.

A kappanolást parasztsasszony végezte, elkábitották pálinkával, a csirkék közé tették és hordozta a csirkéket. A kappanolás úgy történt, hogy a combjánál felvágta a bőrt, kivette a herét. Be se kellett kenni. Az uradalomban de néhány parasztháznál is kappan őrizte a csirkéket.

Állatfajták a Szentimrei Mezőg. Szakiskolában

LÓ: muraközi nehézló, angol telivér /Nónius/, lipicai /szürke kicsi/,

nagy nónius

MARHA: bonyhádi vöröstarca

DISZNÓ: magyar mangalica

TYUK: magyar parlagi

BIRKA: merinó

Cselédek: fogatosnak, béresnek, kocsisnak, szekeresnek, gulyásnak /egy völt/ alkalmaztak.

A tanulók gyalogbéresek voltak 18-30-as létszámban voltak. Minden munkakörben kellett dolgoznia két hétig: állatgondozás, földművelés, vegyes tejipari munka.

Aki ezt elvégezte állami intézetbe nem mehetett intézőnek, de magánbirtokon pár év alatt lehetett. Gazdasági felügyelő sem lehetett.

A cselédeknek elég jó dolga volt ott. Én is csak azért hagytam ott, mert előregedett az apám és egyszerűen kitették, nem adtak neki nyugdíjat. Aztán utána jártam, két évig még tartottá, de azután nem. Az is igaz, hogy a végén már sokallottam azt a rettenetes fegyelmet. A cselédeknek a tanárok elmagyarázták a munkát, de meg is követelték a pontos elvégzését.